

Periodisme Internacional

Codi: 103085
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	3	1
2501933 Periodisme	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Ricardo Carniel Bugs
Correu electrònic: ricardo.carniel@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Eulalia Sandiumenge Folch

Prerequisits

L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se per escrit i oralment en les llengües pròpies i poder treballar en anglès. A més, ha de dominar la redacció dels diferents gèneres periodístics amb una ortografia professional.

Es requereix capacitat d'iniciativa i autonomia, així com estar al corrent dels temes d'actualitat en l'àmbit internacional.

Es valora positivament l'interès per les relacions internacionals, la política i l'economia global, però també per temes socials i culturals, i la disposició per aplicar mirades innovadores a l'exercici periodístic.

Objectius

L'assignatura de Periodisme Internacional ofereix coneixements i eines, teòriques i pràctiques, per a qui vulgui incorporar-se a la secció d'Internacional d'un mitjà de comunicació, així com per a exercir la professió de manera independent, col·laborant amb diferents mitjans o participant en projectes de llarg recorregut.

S'aprofundirà en diversos aspectes de la professió, des del procés històric de la carrera de periodista internacional i la seva tasca en la redacció i en corresponsalies fins al panorama actual del periodisme transnacional amb el *freelance* com a figura central.

L'assignatura parteix d'una primera reflexió teòrica sobre la geopolítica de la informació, l'exercici professional del periodisme internacional i la seva capacitat d'influència en el context canviant en què es desenvolupa. Es donaran també eines per comprendre i analitzar des d'un punt de vista crític temes transversals de l'actualitat internacional, les problemàtiques i les polítiques d'àmbit regional i internacional, així com de la Unió Europea.

Objectius

1. Identificar les principals temàtiques i protagonistes de la informació internacional.

2. Conèixer i entendre l'agenda mediàtica de països i organitzacions internacionals.
3. Conèixer i aprofundir en els conflictes i en el context socioeconòmic i polític de diferents regions i països del món, així com en fenòmens transversals com el populisme, la desinformació o la migració.
4. Aprendre la mecànica de l'ofici, les responsabilitats i les possibilitats d'incidència de les diferents modalitats de la professió (corresponsalia, viatges i cobertures especials, periodisme freelance, etc.).
5. Aprofundir en els diferents gèneres periodístics des dels quals es pot treballar la informació internacional.
6. Practicar enfocaments alternatius i noves narratives per contribuir a una informació internacional diferent dels discursos hegemònics.

Competències

Periodisme

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Aplicar l'ètica i la deontologia professionals del periodisme, així com l'ordenació jurídica de la informació.
- Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
- Conèixer i aplicar els fonaments teòrics i pràctics de l'escriptura i la narrativa periodístiques i les seves aplicacions en els diferents gèneres, mitjans i suports.
- Demostrar l'esperit crític i autocrític.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Transmetre informació periodística en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació, en les seves formes combinades modernes o en suports digitals, i aplicar els gèneres i els diferents procediments periodístics.
- Usar una tercera llengua com a forma de treball i expressió professional en els mitjans de comunicació.
- Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
3. Buscar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de productes comunicatius.
4. Comunicar en el llenguatge propi de cada un dels mitjans de comunicació la narració periodística especialitzada en informació internacional.
5. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
6. Conceptualitzar les teories i les tècniques del periodisme especialitzat.
7. Demostrar un coneixement pràctic del periodisme especialitzat
8. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.

9. Distingir les teories de l'escriptura i la narrativa periodístiques per aplicar-les a les diferents especialitats temàtiques informatives.
10. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
11. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
12. Incorporar els principis de la deontologia professional en l'elaboració de narració periodística especialitzada en informació política internacional.
13. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
14. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
15. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
16. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
17. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
18. Saber construir textos en una tercera llengua que s'adeqüin a les estructures del llenguatge periodístic i aplicar-les a les diferents especialitats temàtiques informatives.
19. Utilitzar els recursos de comunicació interactiva per processar, elaborar i transmetre informació en l'elaboració d'informació de caràcter especialitzat.
20. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
21. Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Continguts

Temari general

- Periodisme internacional i periodisme transnacional. Geopolítica de la informació i el seu reflex en l'esfera comunicativa. Llibertat de premsa i d'informació al món.
- L'ofici del periodista internacional. L'exercici de la professió des de la redacció i sobre el terreny, corresponsalies i cobertures especials. El periodisme freelance, oportunitats i limitacions. Com fer-se un lloc en la professió per compte propi.
- L'agenda i el tractament de la informació internacional. Interessos, visions diferents del món i prejudicis. Racisme, xenofòbia i discursos d'odi. Enfocaments alternatius i recursos discursius.
- Reporterisme a curta i llarga distància. Periodisme de guerra i periodisme de pau. La mobilitat humana en un món globalitzat: fronteres, seguretat i acollida. Periodisme humanitari i periodisme de solucions.
- La cobertura de conflictes socials, crisis i protestes. Eines digitals per a l'organització col·lectiva i l'activisme online.
- Xarxes i plataformes internacionals i transnacionals de periodisme col·laboratiu. Investigació, anàlisi de dades i verificació de continguts.
- Beques, pràctiques professionals, recursos i possibilitats de finançament per a periodistes especialitzats en informació internacional.

L'ordre dels temes indicats podrà variar segons la planificació definitiva de l'assignatura. El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura i es publicarà al Campus Virtual.

Els continguts de l'assignatura seran sensibles a l'enfocament de drets humans i la perspectiva de gènere.

Metodologia

La metodologia docent de l'assignatura combina diferents sessions d'exposicions orals, presentacions de continguts teòrics i experiències professionals, estudis de cas i debat, així com seminaris/tallers participatius i sessions de treball pràctic en aula informatitzada.

El principi fonamental és establir i compartir una base comuna de coneixements perquè, durant el curs, l'alumnat pugui aprofundir en els aspectes que prioritzi i aplicar-los als temes que més li interessin.

Tota la informació necessària per al seguiment del curs serà facilitada per l'equip docent presencialment en classes, tutories i/o via Campus Virtual.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar modificacions en funció de les restriccions que imposin les autoritats sanitàries.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i presentacions convidades.	15	0,6	1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 20, 21
Seminaris i pràctiques de laboratori.	33	1,32	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Tipus: Supervisades			
Tutories	9	0,36	1, 2, 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 17, 20, 21
Tipus: Autònomes			
Recerca, selecció i lectura de bibliografia i altres recursos. Estudi personal. Planificació i treball individual / en equip.	93	3,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21

Avaluació

L'assignatura adopta un sistema d'avaluació continuada i sumativa. La qualificació final de l'assignatura serà la suma de la puntuació obtinguda en les següents activitats d'avaluació:

A) Pràctiques: 45 punts (45% sobre la qualificació final);

B) Treball Final de Curs: 35 punts (35% sobre la qualificació final);

C) Assistència i participació activa a classe: 20 punts (20% sobre la qualificació final).

Total: 100 punts (equivaldria a la nota final 10).

Qualsevol treball o prova escrita que inclogui cinc faltes d'ortografia, gramaticals i/o barbarismes (sumant cinc errors en total) no obtindrà cap puntuació (nota 0).

Per a aprovar l'assignatura, serà necessari:

a) Haver realitzat i lliurat totes les activitats d'avaluació (A i B). En cas d'absència per motius justificats de força major, s'ha de presentar el corresponent justificant a l'equip docent; en cas contrari, les activitats es consideraran No Realitzades.

b) Haver sumat una puntuació mínima de 50 punts (equivalent a la nota 5,0) entre totes les activitats d'avaluació realitzades.

b) En qualsevol activitat desenvolupada en grups, l'equip docent podrà adoptar mesures de control per verificar el nivell de participació i implicació de cada membre en el treball comú. Per tant, les puntuacions podran ser diferents per a integrants d'un mateix grup, la qual cosa podria suposar que un o més membres suspenguin l'avaluació, mentre la persona restant l'aprovi.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar modificacions en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Sistema de recuperació

Per tal que qualsevol estudiant pugui optar a la recuperació, cal que compleixi les següents dues condicions:

- 1) No hagi assolit els criteris establerts per a aprovar l'assignatura.
- 2) Hagi estat avaluat durant el semestre d'un conjunt d'activitats, el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.

Les activitats d'avaluació C resten excloses del sistema de recuperació.

Segona matrícula

En cas de segona matrícula, l'alumnat podrà realitzar una única prova de síntesi sobre tot el temari de l'assignatura. La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova síntesi.

Plagi

L'estudiant que realitzi qualsevol irregularitat (còpia, plagi, suplantació d'identitat, etc.) que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixi més d'una irregularitat, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
A) Pràctiques	45%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
B) Treball Final de Curs	35%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21
C) Assistència i participació activa a classe	20%	0	0	1, 2, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 20, 21

Bibliografia

Bibliografia bàsica

Aldekoa, Xavier (2019). *Indestructibles*. Columna.

Bobin, Frédéric; González, Enric; Tremlett, Giles; Calaf, Rosa María & Val, Eusebio (2002). La jornada del corresponsal. *El Ciervo*, 51(615/616), 26-33. <https://www.jstor.org/stable/i40037105>

Caparrós, Martín (2017). *Larga distancia*. Malpaso.

Feixas Torras, Txell (2020). *Dones valentes: lluites femenines i feministes a l'Orient Mitjà*. Ara Llibres.

González Aldea, Patricia(2014). *El periodismo internacional en la era digital*. Idea.

Gross, Peter & Kopper, Gerd G. (2011). *Understanding foreign correspondence: a euro-american perspective of concepts, methodologies, and theories*. Peter Lang.

Heft, Annett (2021). Transnational Journalism Networks "From Below". Cross-Border Journalistic Collaboration in Individualized Newswork. *Journalism Studies*, 22 (4), 454-474.

<https://doi-org.are.uab.cat/10.1080/1461670X.2021.1882876>

Larrondo Ureta, Ainara & Ferreras Rodríguez, Eva María (2021). The potential of investigative data journalism to reshape professional culture and values. A study of bellwether transnational projects. *Communication and Society*, 34 (1), 41-56. <https://revistas.unav.edu/index.php/communication-and-society/article/view/39001>

Lugo-Ocando, Jairo & Nguyen, An (2017). *Developing News: Global Journalism and the Coverage of "Third World" Development*. Routledge.

Morales, Agus (2017). *No somos refugiados*. Círculo de Tiza.

Nicolás Gavilán, María Teresa (2009). Los ojos que miran el conflicto israelí-palestino. *Cuadernos de Periodistas. Revista de la Asociación de la Prensa de Madrid*, 17, 51-60.

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5276717>

Placer, David (2019). El dictador y sus demonios: La secta de Nicolás Maduro que secuestró a Venezuela.

Sambrook, Richard (2010). *Are Foreign Correspondents Redundant? The changing face of international news*. Reuters Institute for the Study of Journalism.

<https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/our-research/are-foreign-correspondents-redundant>

Sandiumenge, Lali (2012). *Guerrillers del teclat: la revolta dels bloguers àrabs des de dins*. La Magrana.

Schwartz, Yarden (2018). *A survival guide to international freelancing*. Columbia Journalism Review.

https://www.cjr.org/business_of_news/international-freelance-reporting.php

Solé, Joan (2015). *Cinc mirades del periodisme internacional: Marc Marginedas, Martí Anglada, Toni Cruanyes, Jordi Pérez Colomé, Sergi Vicente*. Libbooks

Tuñón, Jorge (2016). *Comunicación internacional: información y desinformación global en el siglo XXI*. Fragua.

Bibliografia complementària

Aldekoa, Xavier (2014). *Océano África*. Columna.

Alvarado, Héctor (2018). El rostro de la prensa de calidad. La información internacional desde la portada de los grandes diarios. *Textual and Visual Media*, 1, 21-48.

<https://textualvisualmedia.com/index.php/txtvmedia/article/view/1>

Arce, Alberto (2015). *Novato en nota roja: corresponsal en Tegucigalpa*. Libros del K.O.

Bewabi, Saba (2016). *Media power and global television news: the role of Al Jazeera English*. I.B. Tauris.

Fernández Liesa, Carlos R. (2011). El asunto Couso en los tribunales nacionales y en las relaciones internacionales. *Revista española de derecho internacional*, LXIII (2), 145-160.

<http://www.revista-redi.es/es/articulos/el-asunto-couso-en-los-tribunales-nacionales-y-en-las-relaciones-internaci>

García Gascón, Eugenio (2013). *La Cárcel identitaria: dietario de Jerusalén*. Libros del K.O.

García-Planas, Plàcid (2007). *La Revancha del reportero: tras las huellas de siete grandes corresponsales de guerra*. Dièresis.

Gilboa, Eytan (2007). Media and International Conflict: A Multidisciplinary Approach. *Journal of Dispute Resolution*, 1, 229-237. <https://scholarship.law.missouri.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1533&context=jdr>

Lecumberri, Beatriz (2016). *La revolución sentimental. Viaje periodístico por la Venezuela de Chávez*. Ediciones Puntocero (ebook).

Leguineche, Manuel & Sánchez, Gervasio (eds.) (2001). *Los Ojos de la guerra*. Plaza & Janés.

Marginedas, Marc. (2012). *Periodismo en el campo de batalla. Quince años tras el rastro de la Yihad*. RBA Libros.

Martín, Aurelio (Coord.) (2010). *Seguiremos informando*. Los Libros de la Catarata.

Martínez, Óscar (2010). *Los Migrantes que no importan: en el camino con los centroamericanos indocumentados en México*. Icaria.

Meseguer, David & Zurutuza, Karlos (2006). *Respirando fuego: en las entrañas de la lucha kurda por la supervivencia*. Ediciones Península

Mourenza, Andrés (2020). *Síntora: historias de la frontera de Europa y de las personas que la habitan*. La Caja Books.

Muro Benayas, Ignacio (2006). *Globalización de la información y agencias de información*. Paidós.

Murrell, Colleen (2015). *Foreign Correspondents and International Newsgathering: The Role of Fixers*. Routledge (ebook).

Otazu, Javier (2019). *Marruecos: el extraño vecino*. Los Libros de la Catarata.

Paso, Ana del (2018). *Reporteras españolas, testigos de guerra: de las pioneras a las actuales*. Debate.

Politkovskaya, Anna (2005). *La Rusia de Putin*. Debate

Sanclémente, Vicenç (2004). *Crónica de una mentira anunciada: miedos, convicciones y locuras de un periodista en la capital del poder mundial*. Roca.

Seib, Philip M. (2002). *The Global journalist: news and conscience in a world of conflict*. Rowman & Littlefield Publishers.

Vera Fernández, Alba (2015). *Dones corresponents en zona de conflicte a la premsa espanyola*. Treball de Fi de Grau, UAB. <https://ddd.uab.cat/record/141379>

Weixlberger, Carina (2014). *La representación de la mujer en la prensa internacional online durante la Primavera Árabe en Egipto*. Trabajo de Fin de Máster, UAB. <https://ddd.uab.cat/record/123452>

Al llarg del curs, l'equip docent confirmarà les lectures obligatòries, així com facilitarà recursos específics segons els temes tractats.

Programari

Paquet Office (o similars) i eines bàsiques de lliure elecció per a edició d'àudio o vídeo. Per a eventuales activitats virtuals, s'utilitzarà Microsoft Teams o Zoom.